

1884. – 2009

125 godina Saveza njemačkih uzgajivača golubova listonoša

Mora se poznavati prošlost da bi se shvatila sadašnjost i razumjela budućnost.

Povijest sporta sa golubovima listonošama u njemačkoj puno je starija od 125. godišnjice postojanja Saveza. U Aachenu su se 1834. godine našla nekolicina uzgajivača golubova listonoša da bi osnovali klub. Dali su mu ime «La Columba», golub listonoša.

Pokretačka snaga bio je Adolf Zurhelle, koji je svojim radom na uzgoju značajno oblikovao tadašnji uzgoj golubova listonoša.

S napretkom industrijalizacije, osobito željeznice, širio se također i listonošarski sport po čitavoj Njemačkoj, na Niederrhein, Bergische Land, u oblast Ruhr pa do sjeverne Njemačke i Turingena. Oko 1860. godine nastao je «Columba», prvi stručni časopis za listonošarstvo. Nešto kasnije rasla je ideja o osnivanju Saveza.

Između 1871. i 1883. godine rastao je broj članova, a time i broj klubova

To naposljetku nije imalo samo patriotske osnove: golub listonoša je pokazao svoju važnost u prijenosu vojnih obavijesti. Dobro funkcionirajuća povezanost u prijenosu poruka prilikom opsade Pariza 1870./71. u njemačko-francuskom ratu zainteresiralo je vojske u čitavoj Europi i tražili su se putovi kako golubove listonoše uključiti u vojni sustav. Godine 1872. uzgajivač golubova listonoša iz Kölna Josef Lenzen dobio je zahtjev od Ministarstva rata Pruske «da se uzgoj golubova listonoša u Pruskoj organizira u korist vojske.» Tako su 1891. godine u jednom ugovoru između Saveza klubova ljubitelja golubova listonoša i pruskog Ministarstva rata, između ostaloga, ugovorene i sljedeće točke:

- Uvježbavanje golubova na određenim, državi povoljnim letovima
- Slobodni letni pravci
- Državne medalje i diplome
- Dodjela zlatnih medalja
- Dodjela srebrnih i brončanih medalja
- Pripomoć Ministarstva rata Savezu

Osnivanje «Centralnog saveza uzgajivača golubova listonoša u Njemačkoj» 1884. godine bilo je u znaku vojnog obavještanja

U jednoj spomenici je zapisano između ostaloga: «Nastojanje svih njemačkih klubova mora biti usmjereno ka zajedničkom utvrđivanju jedinstvenog plana natjecanja. Pravci leta moraju se strategijski rasporediti preko čitavog carstva.»

Na kraju 1883. godine bilo je u Njemačkoj 70 klubova uzgajivača golubova listonoša te dvije letačke udruge: Rajnsko-vestfalijska industrijska oblast, sjedište u Bochumu, osnovana 1881. godine i letačka udruga Solingen, osnovana 1882. godine. Dana 15. prosinca 1883. godine održana je u Kölnu osnivačka skupština i osnovan je Savez klubova njemačkih ljubitelja golubova listonoša. Prvi predsjednik je bio Karl Georg Edmund, barun od Alten-

Linsingena. Prva skupština organizirana je 24. listopada 1884. u Essenu kojoj je pridodana i izložba. Godine 1886. Savez je izdao «Časopis za listonošarstvo.»

Preuzimanje protektorata nad Savezom od strane cara Wilhelma II. 1888. godine bio je od izvanrednog značenja za listonošarski sport

Krajem 1890. godine Savez je imao 190 klubova. Takav razvoj zahtijevao je sada jedan stalni savezni ured i organizacijske promjene. Statut iz 1891. godine odredio je jednog predsjednika i jednog rukovodioca poslovanja u Savezu. 1895. godine savezno voditeljstvo poslovanja postalo je glavno i dobilo je prostoriju za ured. Krajem 1900. godine Savez je imao 688 klubova. Godina 1894. donijela je Savezu Zakon o zaštiti golubova listonoša kojega je utvrdio Reichstag 24. svibnja 1894., kao i carski zaštitni pečat. Pečatom se označavala unutrašnja strana krila golubova, a zbog boljeg obilježavanja golubova listonoša koji su pripadali Savezu. Time je golubu dodijeljen vojni karakter. Zakon o zaštiti golubova listonoša dao je svim klubovima od 1901. godine vojne letačke zadaće. Na osnovi toga Savez je primao godišnje potpore pruskog Ministarstva rata, a kasnije i od ureda Carske mornarice.

U vrijeme mira klubovi su se mogli posvetiti sportskim aktivnostima. Svake godine održana su atraktivna natjecanja na duge pruge sa istoka Pruske, iz Austrije (Beč), i Mađarske (Budimpešta).

Na izložbama Saveza od 1895. godine golubovi su bili izloženi u pojedinačnim kavezima. Za izlaganje se tražio 20%-tni učinak na natjecanjima. Vrednovao se vanjski utisak, najljepši golub izložbe dobio je carsku nagradu, veliku zlatnu medalju.

1894. godine odlučeno je uvođenje zatvorenog metalnog nožnog prstena

Kao oznaka godište služilo je izbočeno slovo, nadalje, na prstenu je bio savezni broj i tekući broj. Da bi se spriječila upotreba prstena od strane uzgajivača koji nisu članovi Saveza, Savez je 1901. godine dao patentirati znak na prstenu (orlova glava sa krunom i dio vrata kao i broj godine). Novi uvjeti za izložbu predviđali su prvi puta 1905. godine podjelu po klasama, mužjaka (A) i ženki (B) kao i dodjelu zlatne medalje Saveza za najbolja postignuća u svim klasama. Godine 1891. na skupštini je predstavljen prvi njemački uređaj za konstatiranje povratka golubova.

U godinama od 1906. do 1911. došlo je do dubokih promjena u strukturi Saveza

Na skupštini 1911. godine Savez je podijeljen na 18 okruga. Svaki okrug bio je zastupljen u Predsjedništvu Saveza. Od 1916. godine golubovi listonoše su bili uključeni u prijenos obavijesti. Ukupno okruglo 200.000 golubova pripremano je u pokretnim golubinjacima za njihove zadaće. Početkom 1918. Savez je dobio novo ime, «Savez njemačkih vojnih klubova ljubitelja golubova listonoša». Upravo krajem studenoga iste godine riječ «vojnih» opet je maknuta. Sa završetkom rata završio je i protektorat cara. Krajem 1924. godine Savez je brojio 2852 kluba s preko 32.000 članova.

1920. godine nastala je ideja osnivanja udruženja ocjenjivača golubova

Prva lista iz kolovoza 1921. godine iskazivala je za svaki od 18 okruga 9 – 10 ocjenjivača golubova. 1924. godine uvedena je funkcija pročelnika. Krajem 1925. Savez je narastao na više od 3500 klubova s preko 40.000 članova. Reforma strukture okruga time je

postala nužna jer 18 okruga organizacijski više nije bilo dovoljno. U studenome 1925. organiziran je početak izgradnje novog poslovnog prostora u Hanoveru. Od 1926. do 1932. narastao je Savez za gotovo 2300 klubova i 12.000 članova. 1926. godine Skupština je odredila podjelu na 33 okruga.

1931. izveli su uzgajivači iz Hamburga po prvi puta transport golubova zrakoplovom

Išlo se u Breslau i Zossen kod Berlina. Na Saveznoj izložbi u Breslau-u 1932. po prvi puta je predstavljeno transportno vozilo za 3.000 golubova. Na istom skupu usvojen je sustav vrednovanja natjecateljskih rezultata listom od 25%. Mnogi članovi vidjeli su u tome općenito pogoršanje rezultatskog nivoa.

1928. godine na jednoj skupštini u Lüttichu uveden je novi međunarodni standard za golubove listonoše baziran na 100-bodovnom sustavu bez da se o tome konzultirao njemački Savez. Njemačko Udruženje ocjenjivača golubova listonoša zadržalo je svoj 15-bodovni sustav kojega se samo poboljšalo 1933. godine u nekim dijelovima.

1933. godine Savez je uključen u IV. strukovnu grupu Državnog saveza za uzgoj peradi. Starom Savezu je omogućeno da obavi proslavu svoje 50. godišnjice u Saalbau-u. Svih 160 još živih osnivača primilo je počasne nagrade. Time je završila jedna velika epoha njemačkog listonošarskog sporta. Krajem 1933. godine uslijedilo je tako zvano «izjednačavanje» koje je značilo kraj za mnoge klubove i letačke udruge. Uzgoj i natjecanje bilo je otežano mnogim mjerama. Godine 1939. odnosi s inozemstvom bili su intenzivirani i Udruženje ocjenjivača prihvatilo je međunarodni 100-bodovni sustav.

1936. godina bila je u znaku ljetnih Olimpijskih igara u Berlinu

01. kolovoza održani su olimpijski letovi povodom otvaranja. Preko 100.000 golubova iz čitavog Saveza sudjelovalo je u tome, a bilo je i 5.000 golubova iz 11 susjednih zemalja. Prije početka natjecateljske sezone došlo je do nekoliko promjena. Od sada su letačke udruge postale organizatori natjecanja, svi mjesni klubovi morali su biti članovi, letovi za mlade golubove ograničeni su na udaljenosti do 200 kilometara, godišnjaci su se mogli natjecati na udaljenostima do 500 kilometara.

1938. godina bila je značajna za njemačko listonošarstvo

U siječnju je organizirana 1. Međunarodna izložba golubova listonoša (IBRA). Ona je bila u sklopu međunarodnog Kongresa. Ta priredba bila je navedena i kao godina osnivanja Olimpijade, na koju je pozvana i Njemačka te je osvojila 4. mjesto u standard kategoriji. 01. listopada potpisan je novi Zakon o golubovima listonošama, a posljedica je bila isključivanje Saveza iz Državnog saveza uzgajivača malih životinja te je listonošarski Savez ponovno postao samostalan. Od 26. – 30. siječnja održana je IBRA u Kölnu. Taj događaj bio je veličanstven prikaz međunarodnog listonošarskog sporta i premašio je sva očekivanja.

Natjecanje starih golubova 1939. moglo se još održati i pored teških vremenskih uvjeta. Tada je izbio i II. Svjetski rat koji je paralizirao čitavo europsko listonošarstvo do daljnjega.

Obnova nakon 1945. odvijala se teško

Njemačka je podijeljena. Mi smo ušli u odnose sa Zapadom. Treba sagledati kao malo čudo što su sportski prijatelji iz Essen-Katernberga već u kolovozu 1945. organizirali

natjecateljske letove iz Isselhorsta i Oeynhausena. Ponovno ustrojeni Državni savez izgrađivao se unutar mogućeg izbjegavanja javne pozornosti. Delegati Skupštine sastali su se koncem travnja 1946. u Velbertu. Dogovoren je novi statut i tako je postavljen kamen temeljac ponovne obnove. Savez je bio nadležan za izradu prstenja i izdavanje stručnog časopisa. Pod novim imenom «Savez za poticanje uzgoja golubova za natjecanje sa sjedištem u Essenu» uveden je u registar kod Prvostepenog suda u Essenu. Izabran je i sedmeročlani Odbor ocjenjivača golubova.

Kao značajne zadaće vodstvo Saveza postavilo je sljedeće ciljeve: 1. sportske interese dati na potvrdu vojnim vlastima, 2. voditi pregovore s Direkcijom državne željeznice radi putovanja, 3. udruživanje s drugim savezima, 4. poticanje djelatnosti ocjenjivača golubova i 5. izdavati stručni časopis.

Zbog manjka stambenog prostora 1946. godine ured Saveza se praktično preselio kod upravitelja Saveza.

U veljači 1947. godine Savjet je izabrao komisiju za natjecanje. Rat je mnogim klubovima i letačkim udrugama upropastio svu imovinu te su morali krenuti od početka. U transportu željeznicom bilo je značajnih problema tako da su se tražila alternativna rješenja. Nuđena je izrada specijalnog vozila za prijevoz golubova listonoša.

U ožujku je preko 200 članova jakog Udruženja ocjenjivača počelo s radom; u listopadu izrađen je jedan novi 100-bodovni standard od pet poglavlja. Od travnja je jednom mjesečno izlazilo informativni list Saveza.

Prva Savezna izložba nakon rata održana je u veljači 1948.

Izloženo je bilo 560 golubova u 5 kategorija. Natjecanje je 1949. godine bilo različito. Na jugoistočni pravac vozilo se golubove vlakom, a prema sjeverozapadu kamionom do Flensburga.

Prvi adresar pojavio se u svibnju 1949. Krajem 1950. bilo je 96 pokrajinskih saveza sa 45.000 članova i razvoj je i nadalje išao nevjerovatno brzo. Na Danima saveza 1951. godine u Mönchengladbach-Rheydtu bili su po prvi puta ponovno zastupljeni inozemni gosti u osobama predsjednika Saveza Austrije i Švicarske.

1952. godine održana je skupština u Hamburgu. Zbog naglog rasta broja članova bila je nužna komisija za statut. Trebalo je izraditi novi pravilnik natjecanja i pravilnik časnog suda.

U ljetu su organizirani letovi za javnu pozornost kao što je bio iz Beča sa 50.000 golubova, Genfa sa 15.000, Bayern sa 5.000 golubova iz Harwicha (Engleska). Berlin je proveo prvi let iz inozemstva (Schiphol) pod pokroviteljstvom gradonačelnika, hamburški veliki derby imao je start u Freiburgu. Međunarodni odnosi mogli su se dalje razvijati. Časopis Saveza povećao je tiražu na 33.500 primjeraka.

1953. počela je era Heinemanna

Nakon početnih teškoća u ekonomskoj situaciji vratio se Savez u mirnije vode. Njemački golubovi smjeli su opet startati iz Francuske. Međunarodni savez, osnovan 1946. godine, očekivao je njemački zahtjev za prijem u članstvo. Godine 1954 francuski predsjednici Saveza, Saudemont i Dordin, sudjelovali su na Danima njemačkog saveza. Pri tome je predstavljen moderni kamion za prijevoz golubova. U prosincu je njemački Savez sudjelovao na «People-Show-u» u Engleskoj.

1955. godine ponovno je promijenjeno ime Saveza, sada glasi Savez njemačkih ljubitelja golubova za natjecanje, sjedište Essen.» Poslovnica Saveza dolazi u ulicu Schönleinstraße 43.

Naklada časopisa iznosi 49.000 primjeraka.

Od 1956. godine savezno prstenje nosi oznaku «DV». Savez uzgajivača golubova za natjecanje pokrajine Saarland nakon priključenja pokrajine Saveznoj Republici postaje član Saveza. 1957. godine došla je pozivnica za međunarodni natjecateljski let iz Barcelone i Marseja. S prva 4 mjesta na listi iz Barcelone zabilježili su njemački golubovi senzacionalan uspon.

Krajem 1959. registrirano je u 8.400 klubova i 490 letačkih udruga preko 92.000 članova. Tehnički napredak omogućio je konstatiranje golubova bez uporabe čahura. Danska je otvorila svoje granice; 40.000 golubova startalo je iz Koldinga. 1960. počela je u Frankfurtu/a.m. era zvjezdanih letova u povodu otvaranja njemačko-američkih tjedana prijateljstva.

1961. godine organizirana je VIII. Olimpijada golubova listonoša u Essenu

Zajedno s istovremeno organiziranom Saveznom izložbom Olimpijada je postala do tada neviden medijski događaj. U kategoriji standard njemački golubovi osvojili su 2. mjesto.

Do sredine 60-ih godina doživio je njemački listonošarski sport svoj vrhunac. Od 1956. do 1966. godine narastao je broj članova sa 80.000 na 102.000. U siječnju 1996. završila je era Heinemanna kao predsjednika Saveza.

Pred novim Predsjedništvom pod vodstvom prof. dr. Josefa Kohausa bile su sveobuhvatne zadaće.

Značajan korak u budućnost bila je obnova i oblikovanje časopisa «Die Brieftaube». Suradnički tim je stvoren, otvorio je nove teme, u izdanju Saveza pojavile su se nove knjige.

Potporom akciji «Aktion Sorgenkind» Savez je učinio puno i za sebe u pogledu pažnje javnosti. 13. veljače 1969. ZDF (2. njemački tv-program) uživo je prenosio predaju čeka opunomoćeniku ZDF-a kojim Savez donira 100.000 DM za akciju «Sorgenkind». Do danas su uzgajivači golubova listonoša darovali preko 8 milijuna eura u humanitarne svrhe, besprimjeren iznos.

Gradnja klinike za golubove

U prosincu 1969. godine Predsjedništvo je odobrilo planove za uređenje klinike za golubove. 1970. su počeli radovi, a 1972. mogla je u Essenu – Kupferdreh biti otvorena prva u svijetu klinika za golubove listonoše. 1974. godine klinika je bila prvi puta zastupljena na Saveznoj izložbi s jednim informativnim štandom. Forum «Zdravlje golubova» pripada najposjećenijim skupovima na Saveznoj izložbi.

Nakon 1961. Savez je 1973. po drugi puta priredio Olimpijadu golubova listonoša

U izložbenim dvoranama u Düsseldorfu sastale su se tisuće uzgajivača golubova listonoša, 28 inozemnih delegacija je bilo zastupljeno, među njima i svi listonošarski savezi iz istočne Europe. Mediji su o tome opširno izvještavali. Prof. dr. Kohaus je na Kongresu FCI-a izabran za rizničara. U povodu XX. ljetnih Olimpijskih igara 1972. godine u Minhenu startalo je 20.000 golubova iz Belgije, Nizozemske, Luksemburga i Njemačke.

1984. proslava 100. godišnjice postojanja Saveza

Dani saveza 1984. godine u dvoranama Gruga u Essenu bili su potpuno u znaku 100. godišnjice postojanja Saveza.

1987. Olimpijada golubova listonoša privukla je preko 50.000 posjetitelja iz cijeloga svijeta u Westfalenhallen u Dortmundu. Jedna, do sada neviđena demonstracija svjetskog sportskog prijateljstva preko svih granica. Za njemačke golubove bilo je 2. mjesto u standard kategoriji.

1989. novost u sportskom području: Skupština je odlučila podignuti broj nagrada (plasmana) na 1:3. Prema tome svaki treći golub se nagrađuje (nagrada lista 33% o.p.). Po prvi puta je provedeno «Savezno prvenstvo», za mnoge sportske prijatelje isto kao Prvenstvo Njemačke.

Dani saveza 1991. bili su potpuno u znaku ponovnog ujedinjenja njemačkog listonošarskog sporta

Što je 1989. godine započelo na političkom nivou nastavilo se 1990. na međuljudskom i listonošarskom području. Preko 10.000 sportskih prijatelja našlo je novu sportsku domovinu u jedinstvenom njemačkom Savezu.

Novi put razvoja u listonošarstvu donijela je mogućnost elektronskog konstatiranja!

Njemački inženjer Göcke došao je na ovu ideju. 1992. godine golubovi su po prvi puta konstatirani bez gumenog prstena. To je omogućio elektronski čip u specijalnom nožnom prstenu.

1993. završila je era prof. dr. Kohausa. Skupština ga je imenovala počasnim predsjednikom i delegati su se ovacijama od njega oprostili. Njegov nasljednik bio je dotadašnji dopredsjednik Horst Althof iz Bielefelda.

Novo strukturiranje Saveza bila je centralna tema 1994. godine

Odlučujuće s tim u svezi je opadanje broja članova. Na početku 1996. godine održan je u sklopu Savezne izložbe prvi seminar za voditelje letova. U suradnji s meteorolozima meteorološkog ureda u Essenu voditelji letova bi trebali u budućnosti spriječiti rizična puštanja golubova na mjestu starta.

1997. godine rurska oblast na letu iz Görplitza imala je rekordan broj učesnika – 40.810 golubova. Broj koji nikada kasnije nije dostignut. Dana 04. lipnja umro je prof. dr. Kohaus.

Od lipnja mjeseca Savez se može dobiti «online», pristup na Internetovom portalu raste iz tjedna u tjedan.

1999. godine postavljen je temelj za formiranje regionalnih saveza

Udruženje ocjenjivača golubova doživjelo je novitet: jedna mlada uzgajivačica, Dagmar Braun, položila je ispit i ona će ubuduće obogaćivati grupu 36 u Udruženju ocjenjivača.

«Kup klinike», prvenstvo korisnika klinike za golubove održano je prvi puta. Na Olimpijadi u Blackpoolu njemačka momčad je osvojila 1. mjesto u standard kategoriji.

2000. je po prvi puta održan Njemački šampionat golubova listonoša

Sudjelovati su mogli svi pretplatnici časopisa «Die Brieftaube». Nagrađeni su pobjednici po mjesecima i godišnji pobjednici. Proljeće je bilo u znaku prijeteće zabrane letova jer je krajem 1999. godine u Italiji izbila ptičja gripa. Sredinom travnja određene državne zaštitne mjere su ukinute.

2001. godine Skupština je odlučila 2/3 većinom da se od postojećih saveza okruga formiraju do 01. siječnja 2003. regionalni savezi.

U Kapstadtu je njemačka momčad na Olimpijadi ponovila pobjedu u standard kategoriji i imala je najboljeg mužjaka i najbolju ženku u standardu.

2002. došlo je do uvođenja eura i u listonošarski sport. Skupština je odlučila da je doprinos po članu Saveza od 01. listopada 2002. godine 6,50 € godišnje, a doprinos po prstenu od 01. veljače 2002. godine 0,06 €.

Savezne pokrajine Sachsen i Sachsen-Anhalt zadesila je katastrofalna poplava. Članovi Saveza darovali su na dojmljiv način pomoć za postradale sportske prijatelje. U listopadu su organizirani izbori novih predsjedništava regionalnih saveza.

01. siječnja 2003. godine preuzeli su regionalni savezi svoje poslove kao posrednici između letačkih udruga i Saveza. Skupština je ispratila novi sportski koncept koji je izradilo Predsjedništvo. Izabrano je novo Predsjedništvo. Dotadašnji predsjednik Horst Althof nije se kandidirao. Delegati su ga imenovali počasnim predsjednikom. Novi predsjednik postao je Horst Menzel, dopredsjednik Walter Klein, rizničar Erhard Göbel-Varney, članovi Predsjedništva postali su Roland Fitzner, Paul Heinz Wesjohann, Peter Haverkamp i Berndhard Siemer.

Kratko nakon početka rada Predsjedništva zaprijetila je opet ptičja gripa zapadnoj Europi i opterećivala je početak natjecanja i u drugim susjednim zemljama. Natjecanje je počelo sa zakašnjenjem i ograničenjima. U ljeto te godine počeli su planovi za novo poslovno mjesto Saveza, sa željom da klinika, organizacija i nakladništvo budu u jednom Njemačkom listonošarskom centru (DBZ) i pod jednim krovom.

Na Olimpijadi u Lievinu uspjelo je njemačkoj momčadi ostvariti treću uzastopnu pobjedu u standard kategoriji. Uz najboljeg mužjaka u standardu uspjeh je bio izvanredan.

Skupština odlučuje 2004. godine da se izgradi Njemački listonošarski centar.

Porto 2005. : Dortmund je grad Olimpijade!

Početak 2006. godine ptičja gripa je ponovno prijetila listonošarskom sportu. Nakon 2003. i 2005. godine sportski prijatelji u Njemačkoj i ostalim europskim zemljama trpjeli su zbog nametnutih državnih ograničenja zbog ove zaraze.

U svibnju 2006. počeli su prvi radovi na izgradnji Centra, a 01. prosinca 2006. mogla je već ova investicija za budućnost njemačkog listonošarskog sporta, u nazočnosti mnogih počasnih gostiju, biti predana na upotrebu.

Predsjednici Saveza:

- Karl Georg Edmund, barun od Alten-Linsingena, 1884. – 1916.
- Konrad Troullier, 1918. – 1933.
- Alexander Hammesfahr, Berlin, 1934. – 1935.
- Josef Kircher, Hünfeld, 1936.
- Konrad Most, Berlin, 1937. – 1938.
- Christian Seel, (voditelj poslova), Würzburg, 1938. – 1939.

- Franz Bonfigt, Köln, 1939. – 1945.
- Hermann Braun, Lüttringhausen, 1946. – 1948.
- Josef Grüttner, Krefeld, 1949. – 1952.
- Erich Heinemann, Frankfurt a/m, 1953. – 1966.
- Prof. dr. Josef Kohaus, Bochum, 1966. – 1993.
- Horst Althof, Bielefeld, 1993. – 2003.
- Horst Menzel, Swisttal, od 2003.

Originalni tekst: **125 Jahre Verband Deutscher Briefftaubenzüchter**
Autor: **Klaus Küntopp**, urednik časopisa Die Briefftaube

Preveo s njemačkog: **Darko Almaši**, Pakrac

Pakrac, 04. kolovoza 2008.